

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Факультет східних мов

Кафедра японської мови і перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

 О.Б.Жильцов
“ ” 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАКТИКУМ ЯПОНСЬКОЇ МОВИ

(ПРАКТИЧНА ГРАМАТИКА, ПРАКТИЧНА ФОНЕТИКА, ОСНОВИ УСНОЇ КОМУНІКАЦІЇ,
ПРАКТИЧНИЙ КУРС ІЕРОГЛІФІКИ)

для студентів

спеціальності В11 «Філологія»
освітнього рівня першого (бакалаврського)
спеціалізації В11.069 Східні мови і літератури (переклад
включно), перша – японська
освітньої програми 1.В11.069.01 Мова і література (японська)

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Код ЄДРПОУ 45307966	
Програма № 1068/25	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
	
(підпис)	(півім'я, ініціали)
« »	20 25 р.

2025-2026 навчальний рік

Розробники:

Боришполець Ю.В., старший викладач кафедри японської мови і перекладу Факультету східних мов Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Комісаров К.Ю., доцент кафедри японської мови і перекладу Факультету східних мов Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Оленич О.П., викладач кафедри японської мови і перекладу Факультету східних мов Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Викладачі:

Боришполець Ю.В., старший викладач кафедри японської мови і перекладу Факультету східних мов Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Оленич О.П., викладач кафедри японської мови і перекладу Факультету східних мов Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Медведева К.А., викладач кафедри японської мови і перекладу Факультету східних мов Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Аністратенко Л.С., доцент кафедри японської мови і перекладу Факультету східних мов Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри японської мови і перекладу (протокол від «28» серпня 2025 року №1).

Завідувач кафедри

японської мови і перекладу

К.Ю.Комісаров

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми мова і література (японська) 28.08.2025 р.

Гарант освітньої програми

(К.Ю.Комісаров)

Робочу програму перевірено

22.08.2025 р.

Заступник декана Факультету східних мов

(Ю.В. Боришполець)

Пролонговано:

на 2026/2027 н.р. _____ (_____), «____» _____ 2026 р., протокол № _____

на 2027/2028 н.р. _____ (_____), «____» _____ 2027 р., протокол № _____

на 2028/2029 н.р. _____ (_____), «____» _____ 2028 р., протокол № _____

на 2029/2030 н.р. _____ (_____), «____» _____ 2029 р., протокол № _____

1. Опис навчальної дисципліни «Практикум східної мови»

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна		
Вид дисципліни	обов'язкова		
Мова викладання навчання та оцінювання	японська, українська		
Загальний обсяг кредитів / годин	8/240		
Курс	I		
Семестр	1	2	
Кількість змістових модулів з розподілом	4	2	
Обсяг кредитів	6	2	
Обсяг годин, в тому числі:	180	60	
Аудиторні	108	36	
Модульний контроль	12	4	
Семестровий контроль	30	-	
Самостійна робота	30	20	
Форма семестрового контролю	екзамен	залік	

Практична граматики

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна		
Вид дисципліни	обов'язкова		
Мова викладання навчання та оцінювання	японська, українська		
Загальний обсяг кредитів / годин	2/150		
Курс	I		
Семестр	1	2	
Кількість змістових модулів з розподілом	1	1	
Обсяг кредитів	1	1	
Обсяг годин, в тому числі:	30	30	
Аудиторні	18	18	
Модульний контроль	2	2	
Семестровий контроль			
Самостійна робота	10	10	
Форма семестрового контролю		залік	

Практична фонетика

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна		
Вид дисципліни	обов'язкова		
Мова викладання навчання та оцінювання	японська, українська		
Загальний обсяг кредитів / годин	2/60		
Курс	I		
Семестр	1		
Кількість змістових модулів з розподілом	1		

Обсяг кредитів	2			
Обсяг годин, в тому числі:	60			
Аудиторні	36			
Модульний контроль	4			
Семестровий контроль	15			
Самостійна робота	5			
Форма семестрового контролю	екзамен			

Основи усної комунікації

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	денна			
Вид дисципліни	обов'язкова			
Мова викладання навчання та оцінювання	японська, українська			
Загальний обсяг кредитів / годин	2/60			
Курс	I			
Семестр	1			
Кількість змістових модулів з розподілом	1			
Обсяг кредитів	2			
Обсяг годин, в тому числі:	60			
Аудиторні	36			
Модульний контроль	4			
Семестровий контроль	15			
Самостійна робота	5			
Форма семестрового контролю	екзамен			

Практичний курс ієрогліфіки

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	денна			
Вид дисципліни	обов'язкова			
Мова викладання навчання та оцінювання	японська, українська			
Загальний обсяг кредитів / годин	1/30			
Курс	I			
Семестр	1	2		
Кількість змістових модулів з розподілом	1	1		
Обсяг кредитів	1	1		
Обсяг годин, в тому числі:	30	30		
Аудиторні	18	18		
Модульний контроль	2	2		
Семестровий контроль	-	-		
Самостійна робота	10	10		
Форма семестрового контролю		залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – засвоєння студентами на практиці основ граматичної будови японської мови, зокрема: ознайомлення з частинами мови, категоріями часу, основами синтаксису, формування навичок письма та пізнавальної свідомості у студентів, ознайомлення студентів з основними поняттями і категоріями сучасної фонетики японської мови, формування фонематичного слуху, артикуляційних навичок та навичок інтонування мовлення, розвиток фонетичної компетенції студентів, як складової мовної компетенції; окреслення шляхів практичного застосування отриманих знань, умінь і навичок з практичної фонетики, вдосконалення студентами навичок усного мовлення; розвиток техніки читання, писемних та мовленнєвих навичок, покращення навичок розуміння та інтерпретації тексту, оволодіння новим лексичним та граматичним матеріалом .

Завдання дисципліни передбачають:

- розвивати *загальні компетентності* такі, як ЗК6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел, ЗК8 Здатність працювати в команді та автономно, ЗК9 Здатність спілкуватися іноземною мовою, ЗК11 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, ЗК12 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- розвивати *фахові компетентності* такі як ФК6 Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати китайську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя, ФК11 Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення, ФК13 лексико-граматична компетентність передбачає: володіння лексичними, граматичними, орфографічними мовними знаннями і навичками; знання семантики, словотворчої й синтаксичної структури, функції в реченні й тексті, лексичної полісемії, антонімії, особливостей фразеології для структурної організації тексту та вираження комунікативної інтенції; ФК14 Мовленнєво-фонетична компетенція передбачає: знання про звуки мови і закономірності їх поєднання; про фонетичні процеси (голос, інтонацію, чергування звуків) знання фонетичної транскрипції та фонематичні навички мовлення (рецептивні і репродуктивні); умінь сприймати на слух різножанрові та різнопредметні автентичні тексти.

3.Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання:

Знання, вміння, розуміння, навички:

- Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та китайською мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.
- Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
- Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.
- Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.
- Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.
- Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію японської мови і літератур, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
- Характеризувати діалектні та соціальні різновиди японської мови, що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.
- Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.
- Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.
- Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
- Використовувати китайську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.
- Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
- Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.
- Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.
- Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.
- Володіти мовою фаху на рівні С1 для вільного письмового й усного перекладу, здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування та якісного професійного використання.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Кількість годин					
	Разом	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Семестровий контроль
<i>I семестр</i>					
Змістовий модуль I (практична граматики)					
1. Введення в граматику японської мови	4	2	2		
2. Будова японського речення.	6	4	2		
3. Іменник та його категорії	6	4	2		
4. Дієслово та його категорії. Синтаксична роль у реченні.	6	4	2		
5. Прикметники японської мови. Прикметники у ролі означення та у ролі присудка речення.	6	4	2		
<i>Модульний контроль</i>	2			2	
<i>Разом за семестр</i>	30	18	10	2	
Змістовий модуль II (практична фонетика)					
1. Фонетика і фонологія японської мови	4	4			
2. Приголосні та голосні звуки японської мови.	4	4			
3. Склад як Фонологічно-фонетична одиниця	4	2	2		
4. Фонетичне слово, синтагма.	4	4			
5. Критерії виділення складу і мори	4	4			
6. Інтонація, тонізація японської мови	2	2			
<i>Модульний контроль I</i>	2			2	
7. Тональний наголос. Силовий наголос.	4	4			
8. Фіксований наголос, вільний наголос.	2	2			
9. Акцент в японській мові アクセント	2	2			
10. 字 як одиниця лексики, фонетики та граматики	6	4	2		

11. Інтонція сумніву. Інтонція подиву.	2	2			
12. Шаблонні такти загальноприйнятих японських виразів.	3	2	1		
<i>Модульний контроль 2</i>	2			2	
<i>Разом за семестр</i>	60	36	5	4	15
Змістовий модуль III (практичний курс ієрогліфіки)					
1. Історія виникнення та запозичення з Китаю. Ієрогліфічні компоненти.	6	4	2		
2. Структура та типи ієрогліфів. Поняття ключа.	6	4	2		
3. Ієрогліфи із ключем для знизу та зверху: 花 茶 英 菓 安 字 家 宅 客 室 今 食 会 雪 雲 電; 先見 売 買	4	4			
4. Ключі たれ、かまえ: 広 店 度 病 疲 痛室: 間 開 閉 聞 円 肉; 回 困 国	4	2	2		
5. Ієрогліфи із ключем にゆう: 近 遠 速 週 遅 道	4	2	2		
6. Ієрогліфи руху та місця.	4	2	2		
<i>Модульний контроль</i>				2	
<i>Разом за семестр</i>	30	18	10	2	
Змістовий модуль IV (основи усної комунікації)					
1. Привітання та знайомство	4	4			
2. Сім'я та родичі	4	4			
3. Щоденна рутинна	4	2	2		
4. Їжа та напої	4	4			
5. Погода	4	4			
6. Хобі та інтереси	2	2			
<i>Модульний контроль 1</i>	2			2	
7. Освіта	4	4			
8. Подорожі	2	2			
9. Здоров'я та спорт	2	2			
10. Міста та країни	6	4	2		
11. Емоції та почуття	2	2			
12. Свята та особливі події	3	2	1		
<i>Модульний контроль 2</i>	2			2	
<i>Разом за семестр</i>	60	36	5	4	15
II семестр					
Змістовий модуль I (практична граматики)					
1. Числівники, лічильні суфікси.	4	4			
2. Категорія спрямованості дії. Категорія стану.	4	2	2		
3. Частки як відмінниковий показник в японській мові.	4	2	2		
4. Конструкції порівняння в японській мові.	2	2			

5. Серединна форма дієслова. Вживання в конструкціях.	2	2			
6. ない форма дієслова. Вживання в конструкціях.	4	2	2		
7. Словникова форма дієслова. Вживання в конструкціях.	4	2	2		
8. た форма дієслова. Вживання в конструкціях.	4	2	2		
<i>Модульний контроль</i>	2			2	
<i>Разом за семестр</i>	30	18	10	2	
Змістовий модуль II (практичний курс ієрогліфіки)					
1. Ієрогліфи, що вказують на стосунки між людьми	2	2			
2. Числа та рахувальні суфікси.	4	2	2		
3. Ієрогліфи - дієслова	2	2			
4. Ієрогліфи часу	4	2	2		
5. Радикал によろ : 近く、遠い、速い	2	2			
6. Ієрогліфи-прикметники	4	2	2		
7. Ієрогліфи на позначення руху	4	2	2		
8. Ієрогліфи-афікси	4	2	2		
9. Власні назви	2	2			
<i>Модульний контроль</i>	2			2	
<i>Разом за семестр</i>	30	18	10	2	
<i>Разом за рік</i>	240	144	50	16	30

5. Програма навчальної дисципліни (I семестр)

Змістовий модуль I. *Практична граматики*

Тема 1. Введення в граматику японської мови. (2 год.)

Загальна характеристика японської мови. Історична зумовленість творення мови та її граматики. Основні поняття морфології та синтаксису японської мови.

Тема 2. Будова японського речення. (4 год.)

Поняття про будову японського речення. Частини мови. Іменник в японській мові. Дієслово в японській мові. Синтаксична побудова простого речення. Загальне поняття про структуру речення ПДП підмет + додаток + присудок.

文法

N1はN2です – структура простого називного стверджувального речення з присудком, вираженим іменником. Напр.: Я - студент. わたしはがくせいです。

N1はN2じゃありません – структура простого заперечного речення з присудком, вираженим іменником. Напр.: Я – не лікар. わたしはいしゃじゃありません。

N1も - частка も у функції відмінка тотожності. Напр.: Я також викладач. 私も先生です。

N1のN2 – частка の у функції родового відмінку. Конструкція приналежності особи певній установі, компанії, країні.

- ・ か? - маркер запитання в японському реченні.

Тема 3. Іменник та його категорії. Синтаксична роль у реченні. (4 год.)

Іменник як частина мови. Поняття роду числа і відмінку в японській мові. Іменник у ролі підмета речення. Іменник у ролі додатка в реченні. Іменник у ролі присудка речення. Іменник у ролі означення в реченні. Ситуативні вправи. Переклад речень. Аналіз та синтаксичний розбір речень.

Тема 4. Дієслово та його категорії. Синтаксична роль у реченні. (4 год.)

Дієслово як частина мови. Поняття категорій часу, виду, перехідності/неперехідності, особи, відміни дієслова в японській мові. Синтаксична роль присудка у реченні. 方面を表す動詞 – дієслова руху.

行きます・来ます・帰ります – «іти», «приходити», «повертатися»

<場所>へ – вираження направлення руху до якогось місця через частку へ, яка маркує іменник (місце), куди спрямовується рух.. Вираження активної дії в певному місці. Запрошення до сумісної дії. Ситуативні вправи. Переклад речень. Аналіз та синтаксичний розбір речень.

Тема 5. Прикметники японської мови. Прикметники у ролі означення та у ролі присудка речення. (4 год.)

Прикметник як частина мови. Предикативні та напівпредикативні прикметники в японській мові. Прикметники у ролі означення. Особливості творення та вживання. Прикметники у ролі присудка речення. Особливості творення та вживання. Запитання про враження, смаки. Характеристики предмет, особи.

Ситуативні вправи. Переклад речень. Аналіз та синтаксичний розбір речень.

Змістовий модуль II

Практична фонетика

Тема 1. Фонетика і фонологія японської мови (4 год.)

Введення в фонетику і фонологію японської мови. Фонема і алофон. Універсальні фонетичні класифікації. Універсальні акустичні класифікації звуків. Прикладна фонетика. Артикуляційні механізми мовлення. Звуки мови і мовний апарат. Будова мовного апарату. Акустичні характеристики звуків. Методи і засоби акустичного аналізу мови. Акустичні характеристики звукових одиниць.

Тема 2. Приголосні та голосні звуки японської мови. (4 год.)

Приголосні звуки японської мови (сіін). Класифікація приголосних звуків за основними ознаками. За характером перепони (смичне, фрікативне, аффрикат). За місцем утворення (губні, передньо-, середньо- і задньоязичні, фарінгальні і гортанні; а також зубні, альвеолярні, передньо-, середньо- і задньопіднебінні). За участю резонаторів (носові і неносові). За участю голосових зв'язок (дзвінки, глухі, сонорні). За додатковою середньоязичною артикуляцією (палаталізовані і непалаталізовані). Акустичні характеристики приголосних звуків японської мови (сокуон, юсейон, мусейон та ін.). Голосні звуки японської мови (боін). Класифікація голосних звуків за основними ознаками. За положенням язика в горизонтальній площині (переднього, середнього та заднього ряду). За положенням язика у вертикальній площині (високого, середнього та низького підйому). За роботою губ (лабіалізовані і нелабіалізовані). За положенням м'якого піднебіння (назальні, неназальні). Акустичні характеристики голосних звуків японської мови (тьоон, боін-но мусейка та ін.)

Тема 3. Склад як фонологічно-фонетична одиниця. (2 год.)

Фонологічно-фонетична одиниця японської мови: склад та мора.

Склад (音節). Мора (拍 / モーラ). Склад = фонетична одиниця (як у більшості мов). **Мора** - ритмічна одиниця, яка впливає на тривалість, ритм і віршування. У японській важливішою є саме мора, а не склад. **Види мор у японській: CV-мора** (приголосний + голосний): *ka, to, mi*; **V-мора** (тільки голосний): *a, i, u, e, o*; **Носова мора** ん (n) — окрема одиниця: *hon* → [ho][n] (2 мори); **Подвоєний приголосний** つ (sokuon) — також одна мора: *gakkō* → [ga][k][kō] = 4 мори; **Довгий голосний** (ā, ī, ū, ē, ō) — рахується як дві мори: *Tōkyō* → [tō][kyō] = 4 мори.

Тема 4. Фонетичне слово, синтагма. (4 год.)

Фонетичне слово, синтагма, фраза, фоноабзац, текст. **Фонетичне слово** - мінімальна відносно самостійна одиниця мовлення, яка вимовляється як єдине ціле. Включає **слово** або **групу службових слів** (часток, допоміжних дієслів), що **примикають до повнозначного слова**. Має один **основний наголос**. Приклад: 日本へ (*nihon e*) «до Японії» — вимовляється як одне фонетичне слово.

Синтагма (інтонаційна група) - відрізок мовлення, об'єднаний однією інтонацією та паузами на межах. В середині синтагми слова вимовляються більш

зв'язано, з редукаціями чи прискоренням. Приклад: *私は学生ですが、兄は会社員です*。 Може поділятися на 2 синтагми: [*私は学生ですが*] [*兄は会社員です*].

Фраза - більша інтонаційна одиниця, яка може об'єднувати кілька синтагм. Характеризується **одним головним інтонаційним контуром** (підйом/спад). У письмі часто відповідає **реченню**. Приклад: попереднє речення в цілому (*私は学生ですが、兄は会社員です*。) — одна фраза.

Фоноабзац - сукупність кількох фраз, об'єднаних **спільною темою** та інтонаційним завершенням. В усному мовленні відповідає тому, що в письмі виглядає як **абзац**.

Текст (фонетичний рівень) Найвища одиниця. Суцільний відрізок мовлення, що складається з фоноабзаців. Характеризується завершеною темою, загальною інтонацією та логічною структурою.

Тема 5. Критерії виділення складу і мори.(4 год.)

Критерії виділення складу: 1. Артикуляційна цілісність — склад формується навколо однієї голосної (V), яка може мати при собі приголосний на початку (CV). (напр. *ka, to, mi*); 2. Фонетична безперервність — склад вимовляється як єдиний звукокомплекс; 3. Відповідність звичним моделям складу японської мови: V (*あ a*), CV (*か ka*), CVN (*ほん hon*), CVQ (*がっこう gakkō*); 4. Наявність голосного ядра — обов'язковий центр складу.

Тема 6. Інтонація, тонізація японської мови. (2 год.)

Інтонація (イントネーション) Це мелодійне оформлення фрази — зміна висоти, темпу, пауз, інтенсивності. Основні функції:

1. Розрізнення типу висловлювання: падіння тону в кінці твердження: *Watashi wa gakusei desu*, підняття тону в кінці питання: *Gakusei desu ka?*
2. Виділення важливої інформації (фокус): *Watashi wa gakusei desu* (протиставлення).
3. Емоційність, ввічливість, стиль (м'яке підняття тону може додавати дружності або скромності).

Інтонація працює на рівні синтагми, фрази, фоноабзацу.

Тонізація (ピッチアクセント)

Японська мова не має сталого наголосу як українська чи англійська, але має **pitch accent** — розрізнення слів за місцем падіння тону.

Характерні риси: 1. **Контраст «високий / низький тон»** (а не «сильний / слабкий наголос»), 2. **Ключовий момент** — падіння тону (акцентний спад) (*はし hashi*) зі спадом після 1-го складу = «міст» (橋), *はし* зі спадом після 2-го складу = «палички для їжі» (箸), *はし* без спаду (тон зростає і лишається високим) = «край» (端)). 3. **Типи акценту** в токійському варіанті: **頭高型** (*atamadaka*) – спад після першої

мори, **中高型** (*nakadaka*) – спад у середині слова, **尾高型** (*odaka*) – спад після останньої мори, **平板型** (*heiban*) – тон зростає і тримається без падіння. Тонізація працює на рівні **фонетичного слова**.

Тема 7-8. Тональний наголос. Силовий наголос. Фіксований наголос, вільний наголос. (6 год.)

Силовий наголос у японській. У класичному сенсі (як в українській, англійській) силового наголосу в японській немає. Жоден склад не виділяється сильною інтенсивністю чи довшою тривалістю. Вимова рівномірна, ритм організований морами (усі мори приблизно однакові за довжиною). Наголос на силі можна зустріти лише: у інтонаційно-емоційній мові (підкреслення окремого слова голосом, як у вигуках); у запозиченнях чи під впливом іноземних мов (наприклад, англійських слів у японській).

Тональний наголос у токійському стандарті. Є чотири основні моделі: **頭高型** (*atamadaka*, «високоголовий») – Перша мора висока, потім одразу спад. *はし* (橋 «міст»): НА□shi; **中高型** (*nakadaka*, «середньовисокий») – Підйом на початку, спад усередині слова. *あたま* (頭 «голова»): аТА□ma; **尾高型** (*odaka*, «високохвостий») – Тон піднімається й тримається, спад на слові після. *さくら* (桜 «вишня»): saKUra□; **平板型** (*heiban*, «плоский») – Тон піднімається й тримається високим без падіння всередині слова. *はし* (端 «край»): haSHI□

Функції: Розрізнення омонімів - *はし* (橋 «міст»), *はし* (箸 «палички»), *はし* (端 «край»); **Організація ритму** - разом із морами формує мелодійно-ритмічну структуру мовлення; **Морфологічна функція** - Зміна наголосу може відрізнити форму слова (особливо в дієслівних сполученнях).

Особливості. Регіональні відмінності: у Кансайському діалекті система інша (більше типів, інші падіння). **Втрата наголосу:** у швидкому мовленні тональні відмінності можуть згладжуватися. **Віршування:** традиційно базується на *морах*, але тональний малюнок додає виразності.

Тема 9. Акцент в японській мові アクセント (2 год.)

Інтонація сумніву. Інтонація подиву. **頭高型のアクセント.** Акцент на перший склад. Акцент на останній склад **尾高型のアクセント.** Акцент на середній склад **中高型のアクセント.** Акцент пластичного типу. **平板型のアクセント.**

Омоніми. Омофони. Залежність акценту від значення омонімічних структур. Ритмізація омонімічних структур. Акцент в омонімічних іменниках. Акцент в омонімічних дієслівних конструкціях.

Тема 10. 字 як одиниця лексики, фонетики та граматики (4 год.)

字 як лексична одиниця. У японській — кожен *канжі* (漢字) здебільшого відповідає певній морфемі, яка може бути: самостійним словом (国 *koку* / *kunі* «країна»),

частиною складного слова (国際 kokusai «міжнародний»). 字 у лексичі = морфема / слово / семантичний знак.

字 як фонетична одиниця. Кожен *канжі* має читання (он'йомі або кун'йомі), яке передається набором мор. Наприклад 字 має читання じ (1 мора = 1 склад) або あざ (2 мори). 字 у фонетиці = складова одиниця (у китайській — рівно склад, у японській — одна або кілька мор).

字 як граматична одиниця. У японській: 字 у граматиці часто = корінь (лексичний морф), до якого додаються граматичні морфеми (частки, афікси). Наприклад 学ぶ (まなぶ manabu) ← корінь 学 (字) + граматичний елемент ぶ. Тобто 字 виконує роль мінімальної значущої одиниці у словотворі та граматичній структурі.

Тема 11. Інтонація сумніву. Інтонація подиву. (2 год.)

Інтонація сумніву (疑いのイントネーション). Типовий контур: підняття тону наприкінці фрази, ніби вона перетворюється на *непряму питальну*.

Характерні особливості: тягуче подовження голосного в кінці (そうかなあ... «чи так воно...?»), зниження сили голосу, іноді — «затухання» наприкінці, можливе використання часток かな, かしら, の?.

Інтонація подиву (驚きのイントネーション). Типовий контур: різкий і високий стрибок тону, з сильним наголосом на першому складі або ключовому слові. Характерні особливості: висока гучність і коротке «вибухове» звучання, може завершуватися або на високому рівні (подив + цікавість), або різким падінням (подив + невдоволення). Части: えっ!?, へえ!, うそ!, 本当!?

Тема 12. Шаблонні такти загальноприйнятих японських виразів. (2 год.)

Шаблонні такти в японській — це заздалегідь усталені мелодичні моделі (↗, ↘, ↗↘, ↗~), які закріплюються за конкретними виразами й допомагають швидко розпізнавати емоцію чи функцію вислову.

Основні шаблонні такти японських виразів. Подив / емоційне реагування: えっ! ? → різкий високий стрибок (↑!!); へえ~ → підйом і довге тягуче зниження (↗~↘).

Сумнів / вагання そうかなあ... → плавний підйом у кінці (↗~); 本当? → короткий підйом наприкінці (↗). Підтвердження / згода はい。 → коротке чітке падіння (↘). そうです。 → плавний спуск у кінці (→↘).

Змістовий модуль III

Практичний курс ієрогліфіки

Тема 1. Історія виникнення та запозичення з Китаю. Ієрогліфічні компоненти. (4 год.)

Історія виникнення та запозичення ієрогліфів з Китаю. Стилі написання ієрогліфів. Типи елементів ієрогліфу японської мови. Поняття ієрогліфічного

ключа. Форма і положення всередині ієрогліфа. Семантичні компоненти. Фонетичні компоненти.

Тема 2. Структура та типи ієрогліфів. Поняття ключа. (4 год.)

Піктограми, ідеограми, фоноідеограми. Поняття «ідеографічного умовного знаку» та «схематичного малюнку». Ієрогліфи старого та нового зразку. Пошук слів у словнику за допомогою ключа.

Тема 3. Ієрогліфи із ключем для знизу та зверху. (4 год.)

花 茶 英 葉 安 宇 家 宅 客 室 今 食 会 雪 雲 電 ; 先 見
売 買

Тема 4. Ключі たれ、かまえ. (2 год.)

広 店 度 病 疲 痛室 : 間 開 閉 聞 円 肉 ; 回 困 国

Тема 5. Ієрогліфи із ключем にゆう. (2 год.)

近 遠 速 週 遅 道

Тема 6. Ієрогліфи руху та місця. (2 год.)

行く、来る、帰る、止まる、走る、歩く、動く

Змістовий модуль IV Основи усної комунікації

Тема 1. Привітання та знайомство (4 год.)

Основні фрази привітання японською мовою. Як представитися та запитати про інших. Розмови про національність та походження.

Тема 2. Сім'я та родичі (4 год.)

Слова для опису членів сім'ї. Стосунки між родичами. Простий діалог про сімейні традиції японською мовою.

Тема 3. Щоденна рутинна (2 год.)

Основні дії в повсякденному житті (прокидання, робота, відпочинок). Словниковий запас, пов'язаний з часом. Опис свого звичайного дня японською мовою.

Тема 4. Їжа та напої (4 год.)

Назви основних страв та напоїв. Як замовити їжу в ресторані. Улюблені страви та кулінарні традиції японською мовою.

Тема 5. Погода (4 год.)

Словниковий запас для опису погоди (сонце, дощ, холод тощо). Відповіді на запитання про погоду. Обговорення улюблених сезонів японською мовою.

Тема 6. Хобі та інтереси (2 год.)

Основні хобі та захоплення. Як запитати про інтереси інших. Обговорення улюблених занять у вільний час японською мовою.

Тема 7. Освіта (4 год.)

Назви навчальних закладів та предметів. Опис власного досвіду навчання. Обговорення планів на майбутнє японською мовою.

Тема 8. Подорожі (2 год.)

Словниковий запас для обговорення подорожей. Як запитати про напрямки та маршрути. Опис улюблених місць та досвіду подорожей японською мовою.

Тема 9. Здоров'я та спорт (2 год.)

Основні терміни, пов'язані зі здоров'ям і спортом. Обговорення фізичної активності та звичок здорового способу життя. Як говорити про симптоми та хвороби японською мовою.

Тема 10. Міста та країни (4 год.)

Основні географічні терміни та назви японських міст. Опис рідного міста та його особливостей. Порівняння різних країн і культур.

Тема 11. Емоції та почуття (2 год.)

Словниковий запас для опису емоцій (щастя, сум, страх тощо). Як запитати про самопочуття. Обговорення ситуацій, що викликають певні емоції, японською мовою.

Тема 12. Свята та особливі події (2 год.)

Опис традиційних японських свят. Як святкувати особливі події (дні народження, весілля). Розмова про власні святкування та традиції японською мовою.

II семестр

Змістовий модуль I

Практична граматики

Тема 1. Числівники, лічильні суфікси. (4 год.)

Вираження кількості в японській мові. Поняття про кількісні суфікси.

文法：

1) ひとつ、ふたつ、... とお – ці слова використовуються для рахування предметів кількістю до 10. З 11 використовуються звичні назви чисел.

2) Рахункові суфікси

При перерахуванні деяких видів предметів, або при називанні кількості, до числівників додаються певні суфікси.

一人 – кількість людей, крім одного і двох;

一台 – кількість механізмів, або засобів транспорту, таких як авто, велосипед;

一枚 – кількість тонких і плоских предметів, - листків паперу, тарілок, дисків;

一回 – рази;

一分 – хвилини;

一時間 – години;

一日 – дні;

一週間 – тижні;

一月 – місяці;

一年 – роки

Використання в реченні завдяки конструкції: ～を・が「数字」～ます

時間・期間 – вираження часу та проміжку часу.

分・時間・日・週間・ヶ月・年

～に～回

Ситуативні завдання

Тема 2. Категорія спрямованості дії. Категорія стану. (2 год.)

Давальний відмінок в японській мові. Засоби вираження передачі та отримання предметів певним особам або від певних осіб у реченні. 貰う／挙げる動詞
Дієслова моделювання руху об'єкту відносно особи, що дає, та особи, що отримує.

Дієслова групи «Давати» Я => TI	Дієслова групи «Отримувати» Я <=TI
Давати, дарувати あげます	Отримувати もらいます
Давати в борг かします	Брати в борг かります
Навчати, викладати おしえます	Навчатися ならいます
Мовець завжди підмет речення	

N1はN2 (人) にN3 (もの) をV – конструкція передачі/отримання предмету співбесіднику/ від співбесідника. Частка に маркує слова в давальному відмінку. Напр.: Я подарував мамі квіти. Друг позичив мені квиток на автобус. 私は母に花を挙げました。私は友達にバスの切符を借りました。

<場所>で・<人>に借りました／習いました

Тема 3. Частки як відмінниковий показник в японській мові. (2 год.)

Частка як службова частина мови. Поняття категорії відмінка в японській мові. Відмінникові показники японської мови.

Відмінки	Питання	Приклади	Приклади
Тематичний		せんせい は	Вчитель
Називний	хто? що?	せんせい が	Вчитель
Місцевий (стану)	де?	へ やに	В кімнаті
Місцевий (дії)	де?	へ やで	В кімнаті

Давальний	кому?	せんせい に	Вчителю
Знахідний	кого? що?	ほん を	Книгу
Родовий	чий? котрий?	せい の	Студента
Направлення	куди? кому?	が っこうへ	В школу
Орудний	ким? чим?	ボールペン で	Ручкою
Вихідний	звідки?	アメリカ から	З Америки
Кінцевий	куди?	東京 まで	До Токіо
Сумісний	З ким? з чим?	ともだち と	З друзями
Порівняльний	ніж що?	二 より	Ніж два

Тема 4. Конструкції порівняння в японській мові. (2 год.)

Поняття про порівняння в японській мові. Ступені порівняння. Порівняння двох предметів. а) N (1) は N (2) より ADJ です。 в) N (1) と N (2) と、どちらが ADJ ですか。 N (1) / N (2) のほうが ADJ です。 Вибір з цілого ряду, набору, групи, категорії N (の なか) で (なに・どこ・だれ・いつ) が いちばん ADJ ですか。 що/ де/ хто/ коли з ІМ самий ПРИКМ? Ситуативні завдання

Тема 5. Серединна форма дієслова. Вживання в конструкціях. (2 год.)

Поділ дієслів на I, II, III дієвідміни. Серединна форма дієслова. Особливості творення. Функціонування серединної форми в японському реченні. Використання форми て Vて + ください - вираження прохання. Vて + います - вказує на те, що дія відбувається в даний момент. Vて + も いい です - конструкція дозволу. V+てはいけません - конструкція заборони. Поєднання речень за

допомогою словозміни. Використання форми て. Речення з присудками, вираженими дієсловами V て、V て- Коли два або більше дій відбуваються послідовно, про них йдеться в порядку їх вчинення з використанням форми て. V(1) て から V(2) - Після того, як Дієсл(1)..., ... Дієсл(2)...

Тема 6. ない форма дієслова. Вживання в конструкціях. (2 год.)

Заперечна форма дієслова. Особливості творення.

Функціонування заперечної форми дієслова в японському реченні.

文型

V+ないてください – прохання не виконувати дію

V+なければなりません – обов'язковий порядок виконання дії

V+なくてもいいです – дозвіл не виконувати дію

Ситуативні завдання

Тема 7. Словникова форма дієслова. Вживання в конструкціях. (2 год.)

Словникова форма дієслова. Особливості творення.

Функціонування словникової форми дієслова в японському реченні.

文型

V (辞書形) ことができます

趣味はNをV (辞書形) ことです

V (辞書形) ・Nの まえに

Ситуативні завдання

Тема 8. た форма дієслова. Вживання в конструкціях. (2 год.)

Форма минулого часу дієслова. Особливості творення.

Функціонування минулої форми дієслова в японському реченні.

Конструкції набуття стану та умови.

文型

V+たことがあります

V+たりV+たりします

いADJく・なADJ/Nに なります

Ситуативні завдання

Змістовий модуль II

Практичний курс ієрогліфіки

Тема 1. Ієрогліфи, що вказують на стосунки між людьми.

友、父、母、兄、姉、弟、妹、夫、妻、彼、主な、奥

Тема 2. Числа та рахувальні суфікси.

一、二、三、四、五、六、七、八、九、十、百、千、万、円、年。

Тема 3. Ієрогліфи – дієслова

食べる、飲む、見る、聞く、読む、書く、話す、買う、教える。

Тема 4. Ієрогліфи часу

朝、昼、夜、晩、夕べ、午、前、後、毎、週、曜

Тема 5. Радикал にゆう

近く、遠い、速い

Тема 6. Ієрогліфи-прикметники

新しい、古い、長い、短い、高い、安い、低い、暗い、多い、少ない、若い、早い。

Тема 7. Ієрогліфи руху

行く、来る、帰る、止まる、走る、歩く、動く

Тема 8. Ієрогліфи-афікси

御、大、新、不、家、館、所、園、地、室、場、社。

Тема 9. Власні назви

Назви префектур, міст, сіл, річок, гірських вершин, озер та ін.. Назви корпорацій, фірм та ін..

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Практична граматики

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Семестр 1		Семестр 2	
			К-сть одиниць	Макс. к-сть балів	К-сть одиниць	Макс. к-сть балів
1.	Відвідування лекцій	1	-	-	-	-
2.	Відвідування семінарських занять	1	-	-	-	-
3.	Відвідування практичних занять	1	9	9	9	9
4.	Робота на семінарському занятті	10	-	-	-	-
5.	Робота на практичному занятті	10	9	90	9	90

6.	Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-
7.	Самостійна робота	5	5	25	5	25
8.	Модульний контроль	25	1	25	1	25
Разом			-	149	-	149
Формула виведення коефіцієнта			100/298=0,33			

Практична фонетика

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Семестр 1			
			К-сть одиниць	Макс. к-сть балів		
1.	Відвідування лекцій	1	-	-		
2.	Відвідування семінарських занять	1	-	-		
3.	Відвідування практичних занять	1	18	18		
4.	Робота на семінарському занятті	10	-	-		
5.	Робота на практичному занятті	10	18	180		
6.	Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-		
7.	Самостійна робота	5	3	15		
8.	Модульний контроль	25	2	50		
Разом			-	263		
Формула виведення коефіцієнта			40/263+263 (за основи комунікації)=0,07			

Практичний курс ієрогліфіки

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Семестр 1		Семестр 2	
			К-сть одиниць	Макс. к-сть балів	К-сть одиниць	Макс. к-сть балів
1.	Відвідування лекцій	1	-	-	-	-
2.	Відвідування семінарських занять	1	-	-	-	-
3.	Відвідування практичних занять	1	9	9	9	9
4.	Робота на семінарському занятті	10	-	-	-	-
5.	Робота на практичному занятті	10	9	90	9	90
6.	Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-
7.	Самостійна робота	5	2	10	2	10
8.	Модульний контроль	25	1	25	1	25
Разом			-	134	-	134
Формула виведення коефіцієнта			100/268=0,37			

Основи усної комунікації

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Семестр 1			
			К-сть одиниць	Макс. к-сть балів		

1.	Відвідування лекцій	1	-	-		
2.	Відвідування семінарських занять	1	-	-		
3.	Відвідування практичних занять	1	18	18		
4.	Робота на семінарському занятті	10	-	-		
5.	Робота на практичному занятті	10	18	180		
6.	Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-		
7.	Самостійна робота	5	3	15		
8.	Модульний контроль	25	2	50		
Разом			-	263	-	
Формула виведення коефіцієнта		40/263+263 (за фонетику)=0,07				

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Практична граматики

1. Створити інтерактивну карту знань на тему “Синтаксис японського речення”.
2. Виконати тестові завдання за темою “Функціонування іменника у ролі додатка”. Виконати переклад та синтаксичний аналіз речень.
3. Заповнити таблицю зміни дієслів у заперечній формі, у часі та ствердженні/запереченні.
4. Створити інтерактивну карту знань на тему “Предикативні та напівпредикативні прикметники”.
5. Створити таблицю побудови стверджувальних, питальних та заперечних речень.
6. Виконати тестові завдання за темою “Функціонування прийменників та прийменникових фраз”. Виконати переклад та синтаксичний аналіз речень.
7. Заповнити таблицю використання сполучників у японському реченні.
8. Розробити флеш-картки на тему “Конструкції порівняння в японському реченні”.
9. Створити інтерактивну карту знань на тему “Функціонування часток в китайській мові”.
10. Виконати переклад та синтаксичний аналіз речень.

Практична фонетика

1. Створити інтерактивну карту знань на тему “Склад як фонологічно-фонетична одиниця”. Дібрати приклади різних видів складів.
2. Опрацювати моделі тонізації слів, синтагм, речень на прикладах 5 автентичних текстів (аудіокниг, пісень), запропонованих викладачем.
3. Заповнити таблицю вимови звуків.
4. Розробити ключі-відповіді до завдань з аудіювання.
5. Прослухати та записати діалоги запропоновані викладачем.

Практичний курс ієрогліфіки

Розробити флеш-картки з ієрогліфами на запропоновану викладачем тематику.

Основи усної комунікації

1. Написати короткий діалог на тему "Знайомство", використавши вітання, запитання про ім'я та національність.
2. Описати свою сім'ю, використовуючи займенники та терміни для родичів (батько, мати, брат, сестра).
3. Написати свій розклад дня, вказуючи, що робите вранці, вдень і ввечері, використавши дієслова в теперішньому часі.
4. Написати прогноз погоди на наступний тиждень, включивши інформацію про температуру та погодні умови.
5. Скласти короткий текст про місто, яке хотіли б відвідати. Описати, що там хочете побачити та зробити.

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи студентами, подано у вигляді табл.

Карта самостійної роботи студента

Практична граматики (I та II семестри)

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ	Академічний контроль	Бали	Термін виконання
I семестр			
Виконати завдання №1	Практичне заняття	1 x 5 балів	1 тиждень на підготовку
Виконати завдання №2	Практичне заняття	1 x 5 балів	1 тиждень на підготовку
Виконати завдання №3	Практичне заняття	1 x 5 балів	1 тиждень на підготовку
Виконати завдання №4	Практичне заняття	1 x 5 балів	1 тиждень на підготовку
Виконати завдання №5	Практичне заняття	1 x 5 балів	1 тиждень на підготовку
II семестр			
Виконати завдання №1	Практичне заняття	1 x 5 балів	1 тиждень на підготовку

Виконати завдання №2	Практичне заняття	1 x 5 балів	1 тиждень на підготовку
Виконати завдання №3	Практичне заняття	1 x 5 балів	1 тиждень на підготовку
Виконати завдання №4	Практичне заняття	1 x 5 балів	1 тиждень на підготовку
Виконати завдання №5	Практичне заняття	1 x 5 балів	1 тиждень на підготовку
<i>Разом</i>		50 балів	

Практична фонетика

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ	Академічний контроль	Бали	Термін виконання
Змістовний модуль (I семестр)			
1. Створити інтерактивну карту знань на тему “Склад як фонологічно-фонетична одиниця”. Дібрати приклади різних видів складів. 2. Опрацювати моделі тонізації слів, синтагм, речень на прикладах 5 автентичних текстів (аудіокниг, пісень), запропонованих викладачем.	Практичне заняття	56*1=5	1 тиждень
3. Написати свій розклад дня, вказуючи, що робите вранці, вдень і ввечері, використавши дієслова в теперішньому часі. 4. Написати прогноз погоди на наступний тиждень, включивши інформацію про температуру та погодні умови.	Практичне заняття	56*1=5	1 тиждень
5. Прослухати та записати діалоги запропоновані викладачем.	Практичне заняття	56*1=5	1 тиждень
<i>Разом</i>		15 балів	

Практичний курс ієрогліфіки (I та II семестри)

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ	Академічний контроль	Бали (місяці)	Термін виконання
Підготувати флеш-картки (1 семестр)	аудиторний	2x5 балів	I семестр
Підготувати флеш-картки (2 семестр)	аудиторний	2x5 балів	II семестр
<i>Разом</i>		20 балів	

Основи усної комунікації

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ	Академічний контроль	Бали	Термін виконання
Змістовний модуль (I семестр)			
1. Написати короткий діалог на тему "Знайомство", використавши вітання, запитання про ім'я та національність. 2. Описати свою сім'ю, використовуючи займенники та терміни для родичів (батько, мати, брат, сестра).	Практичне заняття	5б*1=5	1 тиждень
3. Написати свій розклад дня, вказуючи, що робите вранці, вдень і ввечері, використавши дієслова в теперішньому часі. 4. Написати прогноз погоди на наступний тиждень, включивши інформацію про температуру та погодні умови.	Практичне заняття	5б*1=5	1 тиждень
5. Скласти короткий текст про місто, яке хотіли б відвідати. Описати, що там хочете побачити та зробити.	Практичне заняття	5б*1=5	1 тиждень
<i>Разом</i>		15 балів	

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Кожний модуль включає бали за *модульну контрольну роботу* (модульний контроль).

Форма проведення: письмова

Максимальна кількість балів: 25 балів

Критерії оцінювання: модульна контрольна робота включає 5 завдань, правильне виконання яких оцінюється у 5 балів.

6.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма проведення екзамену: усна.

Тривалість проведення: 80 хвилин.

Максимальна кількість балів: 40 балів

Критерії оцінювання: екзаменаційний білет включає два усних завдання: перше з Фонетики, яке оцінюється в 20 балів, друге з Комунікативних стратегій, яке теж оцінюється в 20 балів.

Критерії оцінювання

Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
17-20 балів	Студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно, аргументовано, чітко і логічно його викладає

	під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст поставлених завдань, наводить приклади .
13-16 балів	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час відповідей. При відповіді студент допустив деякі неточності чи залишилась нерозкритою частина білета. Принципові моменти запитань були розкриті правильно, незначні помилки усуваються самим студентом, коли на помилки вказує екзаменатор.
8-12 балів	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час відповідей. Нечіткість відповіді, допущені помилки і порушена логіка викладу. Студент відчуває труднощі при встановленні зв'язку між питаннями білету та його практичним виконанням.
0-7 балів	Студент не засвоїв матеріал у межах програм навчальних дисциплі, частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст питання під час відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки, не наводить прикладів. На додаткові та навідні запитання екзаменатора студент часто не знає правильної відповіді.

У разі, якщо іспит буде проходити в дистанційному форматі, то студенти виконують тест, який складається з 20 питань, кожне з яких оцінюється в 1 бал. Та здаватимуть усні теми з предметів “Фонетика” та “Основи усної комунікації” в Google Meet, кожна з яких оцінюється в 10 балів.

6.5 Орієнтовний перелік тем для семестрового контролю.

1. Особливості фонетики японської мови
2. Культура мови та мовний етикет.
3. Граматичні особливості японської мови.
4. Числа та лічильні суфікси.
5. Ієрогліфічний мінімум.
6. Семантика ієрогліфів.
7. Вітання та знайомство: вивчення основних фраз для спілкування на початку розмови.
8. Обговорення щоденних рутин: формулювання речень про щоденні звички та графік.
9. Описування погоди: як говорити про погодні умови та використовувати відповідну лексику.
10. Культурні аспекти комунікації: вплив японської культури на усну комунікацію та соціальні норми спілкування, мовний етикет.

6.6 Шкала відповідності оцінок

Рейтин- гова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

**7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАКТИКУМ СХІДНОЇ МОВИ (ЯПОНСЬКОЇ)»
(Практична граматики)**

Разом – 60 год., з них: практичні заняття – 36 год. (I семестр – 18 год., II семестр – 18 год.), модульний контроль – 4 год. (I семестр – 2 год., II семестр – 2 год.), самостійна робота – 20 год. (I семестр – 10 год., II семестр – 10 год.)

Модулі	I семестр					II семестр								
Теми практичних занять	Введення в граматику японської мови	Будова японського речення	Іменник та його категорії	Дієслово та його категорії. Синтаксична роль у реченні.	Прикметники японської мови. Прикметники у ролі означення та у ролі присудка речення.	Числівники, лічильні суфікси.	Категорія спрямованості дії. Категорія стану.	Частки як відмінниковий показник в японській мові.	Конструкції порівняння в японській мові.	Серединна форма дієслова. Вживання в конструкціях.	ない форма дієслова. Вживання в конструкціях.	Словникова форма дієслова. Вживання в конструкціях.	た форма дієслова. Вживання в конструкціях.	
Відвідування практичних занять	16x9=9					16x9=9								
Робота на практичних заняттях	106x9=90					106x9=90								
Самостійна робота	5x56=25					5x56=25								
Модульний контроль(75)	Модульна контрольна робота (1x 25 балів=25)					Модульна контрольна робота (1 x 25 балів=25)								
Кількість балів за модуль	149 балів					149 бали								

Загальна кількість балів	298 бали
--------------------------	----------

**«ПРАКТИКУМ СХІДНОЇ МОВИ (ЯПОНСЬКОЇ)»
(Практична фонетика)**

Разом – 60 год., з них: практичні заняття – 36 год. (I семестр – 36 год.), модульний контроль – 4 год. (I семестр – 4 год.), самостійна робота – 5 год. (I семестр – 5 год.), семестровий контроль – 15 год.

Модулі	I семестр											
Теми практичних занять	Фонетика і фонологія японської мови	Приголосні та голосні звуки японської мови.	Склад як Фонологофонетична одиниця	Фонетичне слово, синтагма.	Критерії виділення складу і мори	Інтонація, тонізація японської мови	Тональний наголос. Сильний наголос.	Фіксований наголос, вільний наголос.	Акцент в японській мові アクセント	字 як одиниця лексики, фонетики та граматики	Інтонація сумніву. Інтонація подиву.	Шаблонні такти загальноприйнятих японських виразів.
Відвідування практичних занять	18x16=18											
Робота на практичних заняттях	18x106=180											
Самостійна робота	3x56=15											
Модульний контроль	Модульна контрольна робота (2x 25 балів=50)											
Кількість балів за семестр	263 бали											

Загальна кількість балів	263 бали
---------------------------------	----------

**«ПРАКТИКУМ СХІДНОЇ МОВИ (ЯПОНСЬКОЇ)»
(Практичний курс ієрогліфіки)**

Разом – 60 год., з них: практичні заняття – 36 год. (I семестр – 18 год., II семестр – 18 год.), модульний контроль – 4 год. (I семестр – 2 год., II семестр – 2 год.), самостійна робота – 20 год. (I семестр – 10 год., II семестр – 10 год.)

Модулі	I семестр	II семестр
Теми практичних занять	Практичне заняття 1-6	Практичне заняття 1-9
Відвідування практичних занять (19)	16x9=9	16x9=9
Робота на практичних заняттях (190)	106x9=90	106x9=90
Самостійна робота	2x56=10	2x56=10
Модульний контроль(50)	Модульна контрольна робота (1x 25 балів=25)	Модульна контрольна робота (1 x 25 балів=25)
Кількість балів за модуль	134 бали	134 балів
Загальна кількість балів	268 бали	

«ПРАКТИКУМ СХІДНОЇ МОВИ (ЯПОНСЬКОЇ)»
(Основи усної комунікації)

Разом – 60 год., з них: практичні заняття – 36 год. (I семестр – 36 год.), модульний контроль – 4 год. (I семестр – 4 год.), самостійна робота – 5 год. (I семестр – 5 год.), семестровий контроль – 15 год.

Модулі	I семестр											
Теми практичних занять	Привітання та знайомство	Сім'я та родичі	Щоденна рутина	Їжа та напої	Погода	Хобі та інтереси	Освіта	Подорожі	Здоров'я та спорт	Міста та країни	Емоції та почуття	Свята та особливі події
Відвідування практичних занять	18x16=18											
Робота на практичних заняттях	18x106=180											
Самостійна робота	3x56=15											
Модульний контроль	Модульна контрольна робота (2x 25 балів=50)											
Кількість балів за семестр	263 бали											
Загальна кількість балів	263 бали											

8. Рекомендовані джерела

Основна література

1. Доріченко О. 2000 найкорисніших японських слів і висловів. Київ : Арій, 2024. 96 с.
2. Карпека Д. Практична граматики японської мови. Київ : Навч. кн. - Богдан, 2024. 576 с.
3. 平山 三男. 漢字の語源図鑑. 東京 : かんき出版, 2022. 336 с.
4. 猪塚元, 猪塚恵美子. 日本語の音声入門 解説と演習 新版 (日本語教師トレーニングマニュアル). 東京 : バベルプレス, 2022. 166 с.
5. 戸田貴子 ほか. シャドーイングで日本語発音レッスン. 東京 : 出版社 スリーエーネットワーク, 2022. 80 с.
6. 嶋田和子. できる日本語 初級 わたしの文法ノート 【第2版】. 東京 : 凡人社, 2025. 128 с.
7. 大原聖蘭, 行知学園. ピアで学ぶ日本語会話 -日本語の知識を話すかに- 活動260 初級~中級 (行知学園教育叢書). 東京 : 行知学園, 2022. 192 с.
8. てくてく日本語教師会. こんにちは、にほんご！ [改訂版] . 東京 : 出版社 ジャパンタイムズ出版, 2023. 192 с.
9. 松本 隆, 高橋 尚子, 有田 聡子. わかる！ 話せる！ 日本語会話基本文型88 音声DL版 (Speak Japanese!). 東京 : Jリサーチ出版, 2025. 192 с.

Додаткова література:

10. Комарницька Т. Переклад різностильових текстів. Японська мова. Київ : Вид. дім Дмитра Бураго, 2021. 672 с.
11. 佐藤 喜一. 基礎からのジャンプアップノート 漢字2500 書き取り・読み方ドリル 三訂版. 東京 : 旺文社, 2024. 104 с.
12. 落合 淳思. 漢字はこうして始まった 族徽【ぞくき】の世界 (ハヤカワ新書). 東京 : 早川書房, 2025. 294 с.
13. 窪田 晴夫. 一般言語学から見た日本語の音韻構造. 東京 : くろしお出版, 2025. 348 с.
14. 倉川 ざんぎ. マンガでマスター 日本語文型70. 東京 : アルク, 2025. 216 с.
15. 坂本 正 ほか. どんどん使える！ 日本語文型トレーニング 初級. 東京 : 凡人社, 2021.
16. オコメ. 日本語教師SOS 授業の前に3分チェック: いますぐ実践! すぐできる! 教え方のコツと対処法. 東京, 2024. 254 с.